

Sosyal Bilgiler

6

KAZANIM
ODAKLI **HİBA**

Konu Anlatımı • Bol Alıştırma
Çözümlü Sorular

Yeni
Nesil
Sorularla

 tudem[®]

Sosyal Bilgiler

6

KAZANIM
ODAKLI **HBA**

Konu Anlatımı • Bol Alıştırma
Çözümlü Sorular

6.SINIF SOSYAL BİLGİLER KAZANIM ODAKLI HBA

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-061-9
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

Sevgili öğrenci,

Toplumun bir bireyi olarak düşüncelerimiz, değerlerimiz, kültürümüz, hayata bakış açımızla önemli ve değerliyiz.

Bu kitapta sosyal yaşamda gerekli olan genel kültür bilgilerinin yanı sıra toplumsallaşmanın gerekliliğini fark edeceksiniz. Ön yargıları sorgulamayı ve toplumsal dayanışmayı öğreneceksiniz. Ülkemizde nüfusun dağılışını, nüfusun başlıca özelliklerini, göçlerin neden ve sonuçlarını inceleyeceksiniz. Bilimin ilkel çağlardan günümüze baş döndürücü bir hızla değişimini incelerken insanoğluna hayran kalacaksınız. Yaşamda önemli bir yere sahip olan toprağın önemini ve ona bağlı olarak gelişen ekonomik faaliyetleri tanıyacaksınız. Tüm bunların yanı sıra açlık, işsizlik ve yoksulluk gibi küresel sorunların nedenlerini ve bu sorunlar için çözüm üretmeye çalışanları göreceksiniz. Türk ve İslam tarihini, yönetim kavramını ve ülkemizdeki gelişimini öğreneceksiniz.

Tüm bu öğrendikleriniz size güncel sorunlara objektif bakış açısı ile yaklaşmanızı ve toplumsal duyarlılık kazanmanızı sağlayacak.

Bu kitapla birlikte çalışma yaparken gerekli bölümlerde tarih ve coğrafya atlaslarından yararlanmanızda fayda olacaktır.

Araştırmacı, gözlemci ve sorumluluklarının bilincinde bireyler olmanıza yardımcı olacak bir kaynak olması dileği ile...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

Kısa Bilgi Alanları

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

Çözümlü Sorular

✓ işareti ile belirtilen sorular farklı düzeylerde seçildi ve kitabın son bölümünde çözüldü.

Kazanım Odaklı

Kısa bilgi, alıştırmalar ve soru alanları kazanımlara göre düzenlendi.

Örnek Sorular ve Çözümler

Anahtar soru tiplerinde örnek sayısı artırıldı ve çözümler aşama aşama verildi.

Testler ve Alıştırmalar

Testler ve alıştırmalar konularına göre düzenlendi.

Bol Alıştırma

Bireysel ve pekiştirici alıştırmalar kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

1- BİREY VE TOPLUM

DEĞİŞEN ROLLER	8
Alıştırma: Yanıtlayalım	11
Kazanım Pekiştirme Testi	12
TOPLUMSAL BİRLİKTELİK / ÖN YARGILARI	
SORGULAMA / TOPLUMSAL DAYANIŞMA	13
Alıştırma: Kısa Kısa	19
Kazanım Pekiştirme Testi	20
SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ	21
Alıştırma: Dilekçe Yazıyorum	23
Alıştırma: Boşluk Doldurma	24
Kazanım Pekiştirme Testi	25
Kavrama Testi	26

2- KÜLTÜR VE MİRAS

ORTA ASYA'DA KURULAN İLK TÜRK DEVLETLERİ	30
Alıştırma: Kavram Haritası	38
Alıştırma: Orta Asya Bulmacası	39
Kazanım Pekiştirme Testi	40
İSLAMİYET'İN DOĞUŞU VE YAYILIŞI	41
Alıştırma: Kavram Haritası	46
Alıştırma: Eşleştiriyoruz	47
Kazanım Pekiştirme Testi	48
İLK TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ	49
Alıştırma: Kavram Haritası	53
Alıştırma: Sanat ve Değişim	54
Alıştırma: Bir Ülke Nasıl Yönetilir?	55
Kazanım Pekiştirme Testi	56
TÜRKLERİN ANADOLU'YU YURT EDİNMESİ	57
Alıştırma: Beylikler Dönemi	60
Alıştırma: Şifreyi Çözelim	61
Kazanım Pekiştirme Testi	62
TARİHİ TİCARET YOLLARI	63
Alıştırma: Kavram Haritası	64
Kazanım Pekiştirme Testi	65
Kavrama Testi - 1	66
Kavrama Testi - 2	70

3- İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

DÜNYA'NIN NERESİNDEYİM?	76
Alıştırma: Dünya ve Üzerindeki Anımlı Çizgiler	77
Alıştırma: Koordinatlar Sistemi: Kaybolmamızı	
Önler	77
Alıştırma: Türkiye'nin Konumu ve Sonuçları	80
Alıştırma: Dünya'nın Neresindeyim?	81
Alıştırma: Harita Okuyabiliyorum	83
Kazanım Pekiştirme Testi	84
ÜLKEMİN GÜZELLİKLERİ HARİTADA	85
Alıştırma: Güzel Ülkem	87
Alıştırma: Ülkemin Dağları - Ovaları - Platoları	88
Alıştırma: Akarsularımız-Göllerimiz	89
Alıştırma: Ülkemin İklim Özellikleri	94
Alıştırma: Yedi Renk	97
Alıştırma: Ülkemin Doğal Bitki Örtüsü	98
Kazanım Pekiştirme Testi	99
ÜLKEMİN ZENGİNLİKLERİ HARİTADA	100
Alıştırma: Ülkemin Nüfus Özellikleri	102
Alıştırma: Madenlerimiz	109
Alıştırma: Ülkemin Fabrikaları	112
Alıştırma: Boşluk Doldurma	109
Kazanım Pekiştirme Testi	114
Kavrama Testi	113
ÇEVREMİZDE KİMLER YAŞIYOR	115
Alıştırma: Dünyadan Renkler	117
Kazanım Pekiştirme Testi	118
Kavrama Testi	119

4- BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

SOSYAL BİLİMLER.....	124
Alıştırma: Sosyal Bilimler	128
Kazanım Pekiştirme Testi	129
BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK GELİŞMELER	130
Alıştırma: Teknoloji Çağında	133
Kazanım Pekiştirme Testi	134
BİLİMSEL ARAŞTIRMA BASAMAKLARI /TELİF VE PATENT HAKKI	135
Alıştırma: Emeği Sömüren Korsan	138
Alıştırma: Buluş Yap, Patent Al	139
Kazanım Pekiştirme Testi	140
Kavrama Testi.....	141

5 - ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM

DOĞAL KAYNAKLAR VE EKONOMİ	146
Alıştırma: Zihin Haritasını Tamamlayalım	152
Kazanım Pekiştirme Testi	153
DOĞAL KAYNAKLAR TÜKENİYOR! / TÜRKİYE'DE YATIRIM VE PROJELER	154
Alıştırma: Yenilenebilir Enerji Kaynakları	157
Alıştırma: Proje Hazırlıyorum	158
Kazanım Pekiştirme Testi	159
VERGİNİN ÖNEMİ / NİTELİKLİ İŞ GÜCÜ VE MESLEK SEÇİMİ	160
Alıştırma: Vergi Veren Hizmet Görür	164
Alıştırma: Örnek Bir Yaşam	165
Alıştırma: Meslekleri Bulalım	166
Kazanım Pekiştirme Testi	167
Kavrama Testi	168

6 - ETKİN VATANDAŞLIK

YÖNETİM BİÇİMLERİ.....	172
Alıştırma: Hangi Yönetim?.....	175
Kazanım Pekiştirme Testi	176

KUVVETLER AYRILIĞI	177
Alıştırma: Boşluk Doldurma	180
Kazanım Pekiştirme Testi	181

YÖNETİMİ ETKİLEYEN UNSURLAR / HAYATIMIZDA DEMOKRASİ.....	182
Alıştırma: Doğru - Yanlış	186
Kazanım Pekiştirme Testi	187

TEMEL HAKLAR VE SORUMLULUKLAR	188
Alıştırma: Haklarım Neler?	191
Kazanım Pekiştirme Testi	192

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRK KADINI	193
Alıştırma: İlk Kadın Doktor	197
Kazanım Pekiştirme Testi	198
Kavrama Testi	199

7 - KÜRESEL BAĞLANTILAR

TÜRK CUMHURİYETLERİ VE KOMŞU DEVLETLER	204
Alıştırma: Ülkeler	210
Alıştırma: Farklı Ülkeler ve Türkiye	211
Kazanım Pekiştirme Testi	212

KAYNAKLAR VE İHTİYAÇLAR	213
Alıştırma: Alışveriş Yaptığımız Ülkeler	215
Alıştırma: Ülkemizin Dış Ticareti	216
Kazanım Pekiştirme Testi	217

ULUSLARARASI ALANDA TÜRKİYE / POPÜLER KÜLTÜR	218
Alıştırma: Türkiye'nin Uluslararası Alanda Rollerini	220
Alıştırma: Milli mi, Popüler mi?	221
Kazanım Pekiştirme Testi	222
Kavrama Testi	223

Yanıt Anahtarı

Yanıt Anahtarı.....	227
----------------------------	------------

1. BÖLÜM: DEĞİŞEN ROLLER

SB.6.1.1. Sosyal rollerin zaman içerisindeki değişimini inceler.

2. BÖLÜM: TOPLUMSAL BİRLİKTELİK / ÖN YARGILARI SORGULAMA / TOPLUMSAL DAYANIŞMA

SB.6.1.2. Sosyal, kültürel ve tarihi bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder.

SB.6.1.3. Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular.

SB.6.1.4. Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır.

3. BÖLÜM: SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ

SB.6.1.5. Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur.

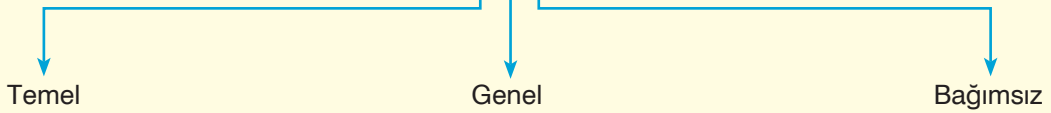

Bir sinema filmi, tiyatro oyunu veya televizyon dizisini düşünürsek buradaki oyuncuların bir karakterin kişiliğini ve davranışlarını üstlendiğini görürüz. Bu oyuncular bir film veya oyun süresince canlandırdığı kişiymiş gibi rolünü sergiler.

Sosyal roller de buna benzerlik gösterir. Ancak sosyal rollerimiz geçici veya kurgusal değildir. Sosyalleşmeyle birlikte bireyler tarafından öğrenilir. Bireyler bu rollerini içerisinde yer aldığı gruplarda oynar. Bireyler sosyal hayat içinde bulunduğu grup ve birlikler içerisinde çok çeşitli roller oynar.

Roller gerçekleştirme biçimlerine göre üçe ayrılır:

Temel Roller:

Biyolojik temelli rollerdir. Yaşa ve cinsiyete bağlıdır.

Örneğin: Kadınların annelik, erkeklerin babalık rolü.

Genel Roller:

Sonuçları toplumu etkiler. Statüye dayalıdır.

Örneğin: Öğretmenlik, esnafılık rolü.

Bağımsız Roller:

Kişilerin sadece kendi iradelerine bağlıdır.

Örneğin: Hobiler

Rol

Üye olduğumuz grup ve kurumlarda üstlendiğimiz görevler veya toplumun beklentileridir.

Çok çeşitli olan roller gün içinde değişebileceği gibi kişilerin özelliklerine göre de değişebilir.

Bireylerin yaşı, fiziksel ve kişilik özelliği, ilgi ve yeteneği rollerinin belirlenmesinde etkilidir. Eğitim durumu ve geçmiş deneyimler de roller üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

Bir kişi aynı anda, ailesinde baba, okulda müdür, tiyatro grubunda izleyici rollerine sahip olabilir.

Yani aynı anda farklı gruplarda farklı rollerimiz olabilir. Bunun yanında aynı grupta zamanla rollerimizde de değişim olabilir. Örneğin, ailede çocuk, torun, kardeş, abla veya ağabey şeklinde olabilir.

1.6

Bireylerin yer aldığı ilk kurum olan ailede mutluluklar ve hüznler paylaşılır. Aileyi akraba grubu, okul ve arkadaşlar, çalıştığımız kurumlar izler. Bu süreçte zaman içinde rollerimiz değişir.

1.7

Görseldeki kişi zaman içinde hangi rollere sahip olmuş olabilir?

Yer aldığımız grup ve kurumlarda aldığımız roller bizlere birtakım haklar ve sorumluluklar yükler.

Hak

İnsanların neler yapabileceklerini, onların sahip olduğu ayrıcalıkları belirtir.

Haklarımızın neler olduğunu bilmek hangi durumlarda neler yapılacağını belirler. Haklarımızı kullanırken çevremizdeki insanların da hakların unutmamalıyız.

Sorumluluk

Bir gruba üye olan bireylerin üstlendiği rolün gereklerini yerine getirmesidir.

Bireyler toplumda üzerine düşen sorumluluklarını yerine getirmek durumundadır.

Ailemize, okulumuza, kendimize ve topluma karşı sorumluluklarımıza şöyle örnekler verilebilir:

1.8

Okulda,
ödevlerimizi zamanında yapmak
okuldaki eşyaları düzenli kullanmak
okul kurallarına uymak
dersleri dikkatli dinlemek
sınıfı ve okulu temiz tutmak.

Toplumda,
trafik kurallarına uymak
ortak yaşam alanlarını temiz tutmak
kanunlara uymak
çevreye karşı duyarlı davranmak.

1.9

1.10

Ailede,
evimizi temiz ve düzenli tutmak
ev işleri yaparken büyüklere yardım etmek
ev kurallarına uymak
aile bütçesine uygun davranmak.

Mesleki Rol

Yer aldığımız meslek grubunun gerektirdiği davranışları yerine getirmektir.

Mesleki rollerin beklentileri yazılı bir şekilde belirtilmiştir. Sosyal rollerin yazılı bir beklentisi yoktur.

Örneğin bir öğretmenin görevleri yazılı olarak belirtilmiştir. Toplum ise öğretmenlerin merhametli, güler yüzlü ve disiplinli, dürüst ve fedakar olmasını bekler. Bunlar yazılı değildir.

1.11

Merhaba benim adım Canan. Sosyal Bilgiler öğretmeniyim. 15 yıldır görevimi sürdürüyorum.

Can ve Elif isminde iki çocuğum var. Onların okul etkinliklerine yardımcı oluyorum.

Eşim Tolga ile çocuklarımın bakımını üstleniyoruz. Bu konuda yaptığımız iş bölümü çok güzel.

Annem ve babamın son çocuğuyum. Benden büyük bir ablam ve iki ağabeyim var. Benim dünyaya gelmem onları çok mutlu etmiş.

İnsanın yaşamı boyunca zaman geçtikçe rolleri de değişmektedir. Toplumda bulunduğumuz gruplarda çeşitli rollerimiz vardır. Toplum hayatının mutluluğu bu gruptaki rollerimizi ne kadar iyi gerçekleştirip gerçekleştiremediğimize bağlıdır.

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayın.

1. Canan Öğretmen hangi rolleri üstlenmiştir?

2. Canan Öğretmenin rolleri zaman içinde neden değişmiştir?

3. Sizin şu andaki rolleriniz nelerdir? Gelecekte hangi rolleri üstlenmek isterdiniz?

Değişen Roller

Kazanım SB.6.1.1

Sosyal rollerin zaman içerisindeki değişimini inceler.

Değişen Roller

1. Aşağıdakilerden hangisi okuldaki sorumluluklarımızdan biri değildir?

- A) Yüksek sesle konuşmak
- B) Ders araç-gereçlerine özen göstermek
- C) Çöpleri yerlere atmamak
- D) Derse zamanında girmek

2. Eda Hanım, evinde eş ve anne, okulda öğretmen, apartmanda komşudur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Bir kişinin farklı gruplar içinde farklı rolleri olabilir.
- B) Gruplar arasında ilişki vardır.
- C) Gruplar değişse de sorumluluklar aynıdır.
- D) Gruplar birden çok kişiden oluşur.

3. Rollerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

- A) Bireylerin özellikleri rollerinin belirlenmesinde etkilidir.
- B) Bir kişi aynı anda farklı roller alabilir.
- C) Roller gün içinde değişiklik gösterebilir.
- D) Rollerimiz zaman içinde değişmez.

4. Bazı roller bireylerin aldığı eğitim, yaptığı çalışmalar ve kazandığı başarılar sonucunda değişir.

Aşağıdakilerden hangisi bu ifadeye uygun bir örnek değildir?

- A) Üniversiteden mezun olup öğretmen olmak
- B) Sınıf başkanı olmak
- C) Takım kaptanı olmak
- D) Yeni doğan kardeşine abla olmak

5. Aile, hayatımız boyunca yer alacağımız gruplar içerisinde en önemlisidir.

Aile içinde roller,

- I. Sevgi
- II. Dayanışma
- III. Yardımseverlik

duygularından hangileriyle yerine getirilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi toplum içindeki sorumluluklarımızdandır?

- A) Düzenli olmak
- B) Çevremizi temiz tutmak
- C) Ödevleri zamanında yapmak
- D) Aile içinde görüşlerimizi bildirmek

MİLLÎ KÜLTÜR VE BERABERLİK

Kültür, bir toplumun yaşam biçimidir. Tarihsel gelişme süreci içinde yaratılan tüm maddi ve manevi değerlerin sonraki kuşaklara aktarılmasıdır. Diğer bir deyişle uygarlıktır. Toplum olarak aynı şeylere sevinir aynı şeylere üzülürüz. Bizi birbirimize bağlayan bağlar vardır. Bu bağlar millî kültürü oluşturur.

TARİH, DİL, DİN, GELENEK, GÖRENEK, SANAT

gibi ögeler kültürün unsurlarını oluşturmaktadır.

Kültür

İnsanın bir toplumun üyesi olarak edindiği bilgi, inanç, sanat, ahlak, gelenek ve göreneklerini her türlü beceri ve alışkanlıklarını içeren karmaşık bir bütündür.

“Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür.”
Mustafa Kemal ATATÜRK

Atatürk, bu sözyle ne anlatmak istemiştir?

Kültür unsurları şöyledir:

DİL

Kültürel unsurların en başında yer alır. Dil olmadan diğer unsurların ortaya çıkması mümkün değildir. Kültürün aktarılması, yaşaması ve gelişmesi dil sayesinde gerçekleşir.

Dil, kültüre ait tüm değerleri içerisinde barındırır. Türkçe'nin korunması kültürün korunması açısından büyük öneme sahiptir.

Karamanoğulları beyliğinin hükümdarı Mehmet Bey, hükümdarlığı sürecince Türkçe ile ilgili önemli çalışmalar yapmıştır. Ona göre devletin devamlılığı ve bütünlüğü dilinin korunmasıyla gerçekleşir. Türk diline verdiği önemi gösteren bir ferman yayınlamıştır. Anadolu'da Türk dilinin önem kazanmasını vurgulamıştır.

1277'de yayınlanan fermanın içeriği şöyledir: “Bugünden sonra hiç kimse divanda, dergahta, bergahta, mecliste ve meydanda Türkçe'den başka dilde söz söylemesin.” Buna göre devletin bütününde Türkçe'nin konuşulması gerektiği, başka dillerin yasaklandığı Türkçe'ye önem verildiği söylenebilir.

DİN

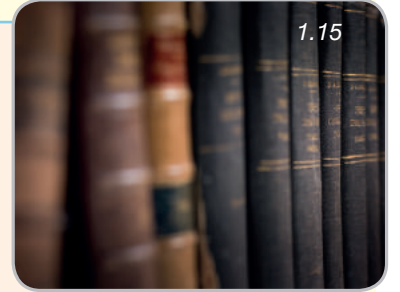
Kültür unsurları içinde önemli bir yere sahip olan din insanların günlük hayatlarını ve yaşam tarzlarını şekillendirir. Dinin bir millet içerisindeki kültüre etkisi dini bayramlar, dini özel günlerde ve törenlerde karşımıza çıkar. Bu günlerde birlikte hareket eder. Birbirimizin yardımına koşarız.

1.14

TARİH

Bir milletin nereden gelip nereye gittiğini gösteren kültür unsuru olarak, milletlerin hayatında önemli bir yer tutar. Tarih geçmiştir ancak bu geçmiş bugünün ve dünün bireylerini millet içerisinde birbirine bağlar, geleceğe taşır. Millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir.

1.15

GELENEK VE GÖRENEK

Bir milletin yazılı olmayan kanunları olan gelenek ve görenekler toplumdaki sosyal ilişkileri düzenleyen kurallardır. Bunlar sayesinde toplumun tecrübesi aktarılır. Saygı duyulan, değer verilen, yaptırım gücü olan (yasal olarak değil) olan kültürel alışkanlıklar, bilgiler, değerler, töreler ve davranışlardır. Örneğin evlilik ve düğün geleneklerimizin her birinin kendine özgü kuralları ve yapılaş şekilleri ve anlamları vardır. Kız isteme, söz kesme, kız isteme ve kız evinden gelin alınması günümüzde devam eden geleneklerdir.

1.16

SANAT

Bir milleti diğerlerinden ayıran bir millete özgü duygu ve zevklerin şekillenmesidir. Sanat, toplumsal estetik anlayışı geliştirir.

1.17

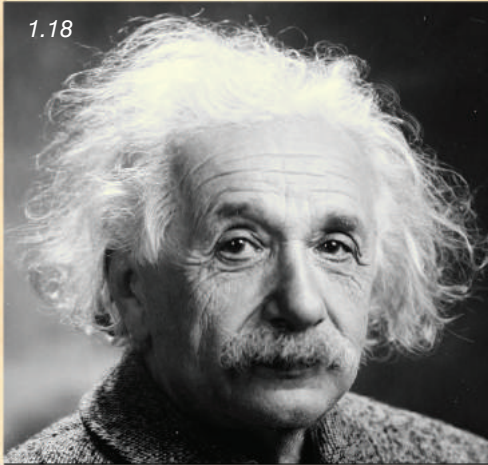
ÖN YARGILARI SORGULAMA

Bireye yöneltilen hatalı, değişmeyen ve genellemeci olumsuz tutum olarak tanımlanan ön yargıyı toplumda gruplar arasında temas olmaması besler. İnsanlar arasında etkileşimin olmaması ayrışmanın ve sosyal mesafenin artmasına yol açar. Bu durum ayrımcılığı da destekler.

Bireyler birbirleriyle temas kurdukça önyargılı tutum fark edilir, benzerlikler keşfedilir, karşısındakinin aslında sanıldığı gibi olmadığı görülür.

Ön yargılar, yanlış inançlara bağlıdır ve bu inançların nedeni insanların birbirlerini yeterince tanımalarıdır. Bu nedenle yanlış bilgilenmeye ve boş inanca dayalı ön yargılı tutumlar geliştiren kişilerin karşılıklı konuşarak anlaşmazlıkları gidermeleri ve birbirlerini tanımaları olumlu düşüncelerin gelişmesini sağlar.

1.18

“Bir ön yargıyı parçalamak, atomu parçalamaktan daha zordur.”

Albert Einstein

Ön yargı

Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin hüküm, peşin yargı, peşin fikir.

Yandaki sözde vurgulanmak istenen nedir?

Ön yargı bireysel ve toplumsal bir sorundur. Bireysel olarak ortaya çıkan ön yargı, farklı inanç, mezhep ve kültürlerle karşı kalıp yargı oluşmasına sebep olabilir.

Kalıp yargı (Stereotip)

İnsanları birtakım türlere, tiplere bölmeyi ifade eden zihinsel yapılarıdır. Belli özelliklerin özel insanlarda bulunmasını ifade eder. Bu özelliklerin her zaman gerçeğe ve olumlu kanıtlara dayanmaksızın sadece mevcut bulunması gerektiğine dayanır.

Ön yargıların ve kalıp yargıların davranış olarak sonucu ayrımcılıktır. Bu düşünüş bireysel farklılıkların göz ardı edilmesine neden olmaktadır. Bunun sonucunda toplumsal uyum bozulur.

Kalıp düşüncelerin değişmesinde gruplar arası temas etkilidir. Temas, etkileşimden ziyade iş birliği gerektiren birliktelikleri ve etkinlikleri içerir.

Her sarışın yabancı turistin Alman olduğunu, bütün Japonların çalışkan olduğunu, Arapların temiz olmadığını düşünmemize neden olan kalıp yargılardır. Kalıp yargılar her zaman olumsuz olmayabilir. Olumsuz kalıp yargılar ön yargıların oluşumunda etkilidir.

Üst katımızda oturan komşumuzdan, çocuklarının gece geç saatlerde gürültü yapmalarından rahatsız olmamız nedeniyle ondan hoşlanamayabiliriz. Bu hoşlanmama hâli gürültü nedeniyle düşünüldüğünde kişiler arası sıradan bir çatışma olarak düşünülebilecekken komşumuzun başka bir yerden göç etmiş olması onların kültürüyle ilgili olumsuz düşüncelere sahip olmak önyargı ile ortaya çıkan bir tutumdur. Sıradan bir gürültü sorunu komşumuzla ilgili sahip olduğumuz ön yargılarımızın yönlendirdiği bir ayrımcılık örneğine dönüştürmüştür.

Bu düşünceler kanıtı olmayan peşin kararlara dayanır.

Ön yargının nedenleri, çeşitleri ve sonuçlarıyla ilgili, aşağıdaki ifadeler karşımıza çıkmaktadır.

FARKLILIKLARA SAYGILI OLMAMAK

KÜLTÜR

**SOSYO EKONOMİK
YAPI**

FARKLILIĞI

TOPLUMDA AYRIŞMA

AYRIMCILIK

CİNSİYET

**TOPLUMSAL
ÇATIŞMA**

AYRIMCILIĞI

**KİŞİLERİ YETERİNCE
TANIMAMA**

**EMPATİ
KURAMAMAK**

ARKADAŞLIK

İLİŞKİLERİNDE BOZULMA